

**Budapest Főváros X. kerület
Kőbányai Önkormányzat
Polgármestere**

10/476/47/2009
2009 JUN 18
Budapest,

Tárgy: Javaslat a Budapest Főváros
X. kerület Kőbányai Önkormányzat
játszótér fejlesztési koncepció
elfogadására.

Tisztelt Képviselő-testület!

A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete az 1898/2008. (XII. 18.) számú határozatában elfogadta a kerületi játszótér-fejlesztési koncepció irányelveit és egyetértett a koncepció társadalmi vitára való bocsátásával.

A Kőbányai Gyermekek és Ifjúsági Szabadidő Központban (KÖSZI) 2009. március 25-én a koncepció irányelveiről lakossági tájékoztatót tartottunk. A Fórumon megjelentek, valamint az írásos véleményekben tett észrevételek javaslatok (pl.: vandál biztos megoldás, szociális blokk, vízvételi lehetőség, árnyékolás, kerékpár tárolási lehetőség, körbekerítés, padok kihelyezése, kutyák bevitelének megtiltása) alátámasztják és megerősítik a koncepcióban megfogalmazott célokat.

A 2009. június 4-én tartott lakossági fórumon az Óhegy parkban található játszótér, valamint a Rottenbiller parkban, a Bársonyvirág utcában, a Bihari út - Balkán utcai lakótelepen és a Székfűvirág utca melletti parkban lévő játszóterek fejlesztési javaslatait ismertettük az érdeklődőkkel.

Az 5 játszótér fejlesztési program alapján javasoljuk a Koncepció intézkedési tervének kidolgozását, a konkrét feladatok idő és térbeli meghatározását, valamint a „fogadj örökbe egy játszóteret” mozgalom elindításához a pénzügyi-, jogi-, és gazdasági program kidolgozását.

Határozati javaslat:

1. A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete a Kerület Játszótér Fejlesztési Koncepcióját elfogadja.

Határidő:	azonnal
Felelős:	Verbai Lajos polgármester
Végrehajtásért felelős:	dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős:	Szarvasi Ákos főosztályvezető Mozsár Ágnes főépítész

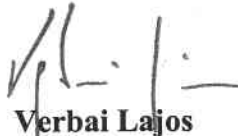
2. A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete felkéri a polgármestert, hogy készítse el a Kerület Játsszótér Fejlesztési Konceptió intézkedési programját.

Határidő: 2009. december 31.
Felelős: Verbai Lajos polgármester
Végrehajtásért felelős: dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Szarvasi Ákos főosztályvezető

3. A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete felkéri a polgármestert, hogy a Kerület Játsszótér Fejlesztési Konceptióban megfogalmazott „fogadj örökbe egy játsszóteret” mozgalom elindításához a pénzügyi-, jogi-, és gazdasági programot dolgoztassa ki.

Határidő: 2009. december 31.
Felelős: Verbai Lajos polgármester
Végrehajtásért felelős: dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Szarvasi Ákos főosztályvezető
Bajtek Mihályné főosztályvezető

Budapest, 2009. június

Verbai Lajos

Törvényességi szempontból látta:

dr. Neszteli István
j e g y z ő

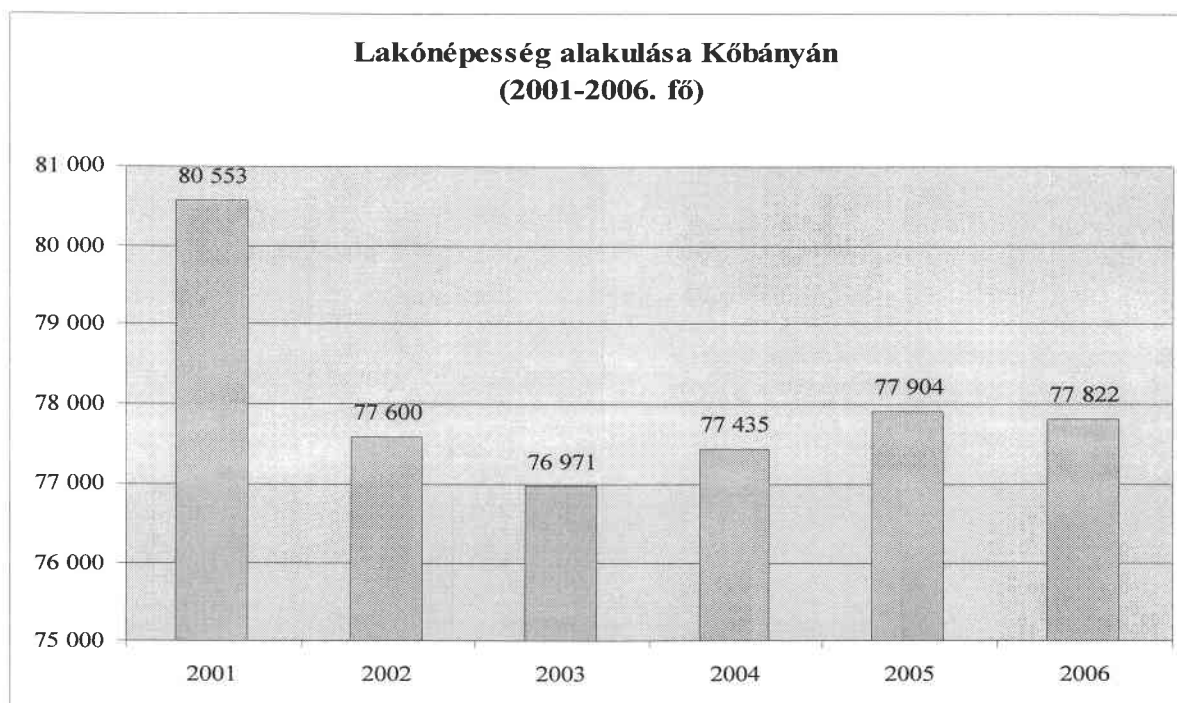
Kőbánya játszótér fejlesztési koncepciója

A Kőbányai Önkormányzat 1016/2008.(VI. 1.) számú határozatával jóváhagyta az Integrált városfejlesztési koncepcióját. Az IVS egy fejlesztési szemléletű középtávú 7-8 éves intervallumra készült dokumentum, amelynek célja a területi alapú, területi szemléletű tervezéssel a területrészekre vonatkozó célok meghatározása és azok középtávú megvalósításának a kidolgozása.

Az IVS szerint a város hosszú távú jövőképét aktív, kezdeményező modell szerint kell felépíteni, ahol a jövőkép a fejlődési tendenciákra épül, de a hangsúlyt azokra a tudatos, tervszerű beavatkozásokra helyezi, amelynek segítségével a fejlődés nem kívánatos hatásai gyengíthetők, miközben a reálisan ideálisnak tekinthető állapot felé vezető változást generáló folyamatok is beindíthatók. Ez a felfogás hisz benne, hogy a célorientált kis léptékű szabályozások, korrekciók mellett jól megválasztott, nagyobb léptékű, komplex fejlesztési akciók szinergikus hatást is gyakorolhatnak a kerület egészére.

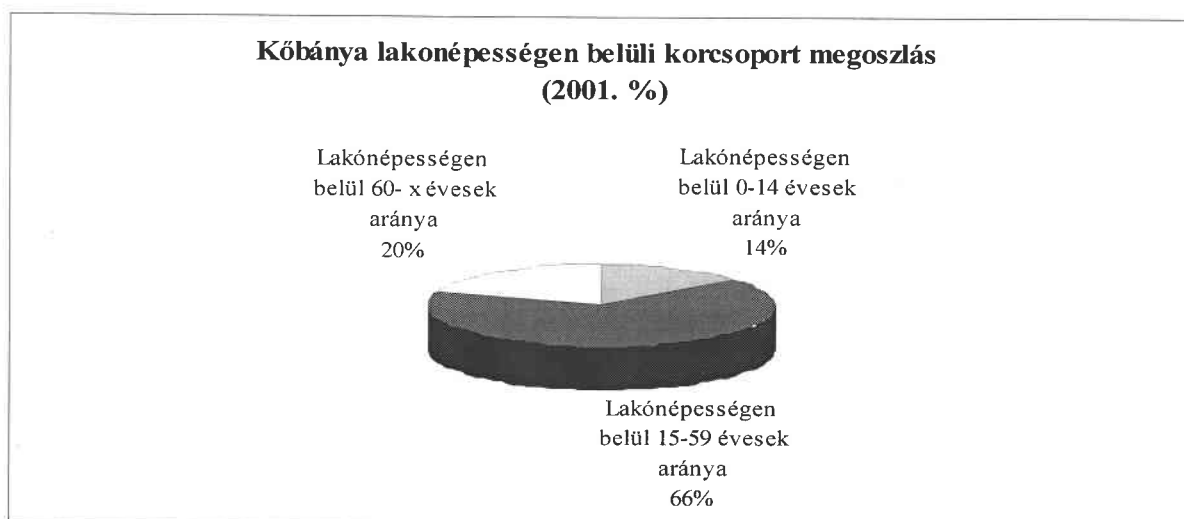
Ezért célszerű játszótér fejlesztési koncepciót - a jóváhagyott IVS vizsgálatára támaszkodva - az IVS célrendszerébe ágyazottan kialakítani.

Társadalmi környezet:

Forrás: önkormányzati adatok

Kőbánya 2001 és 2006 között elvesztette lakónépességének 3,39%-át, ami összességében 2.711 fő csökkenést jelent. Mint ahogyan a diagramból is látható a csökkenés nem volt egyenletes, ugyanis 2001 és 2003 között igen drasztikus volt a lakónépesség fogyása, a 2001-es szint 95,55%-ára csökkent, azóta pedig enyhe növekedés tapasztalható.

Forrás: 2001. évi népszámlálás

A lakónépességén belül a korcsoport megoszlás azt mutatja, hogy 6%-kal magasabb a 60 éven felüliek aránya, mint a fiataloké 0-14 éves korig. A teljes lakónépességhez viszonyítva igen alacsony (14%) a fiatalok aránya.

A X. kerület lakónépességének a csökkenését - a vándorlási mutatókat elemezve – jórészt az okozta, hogy az elvándorlások száma magasabb volt, mint a kerületbe költözőké. A korcsoportok megoszlását vizsgálva a kerület előrejedése állapítható meg.

Lakókörnyezet:

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy az 1997-es 35.014 db lakásszámról a 2006-os 36.090 db lakásszámra való növekedés nagyon alacsony, 1079 db lakással növekedett a kerület lakásállománya. Figyelembe kell venni azt, hogy a vizsgált 9 éves időtartam alatt 2001-ben volt a legkisebb a kerület lakásállománya, mintegy 34.472 db. Közrejátszhat itt az új tendencia, hogy a régi, elavult, korszerűtlen épületeket lebontották és helyükre új, komfortos, XXI. századi életvitelnek megfelelő épületeket, lakásokat építettek.

A kerületi lakásállomány aránya a fővároshoz viszonyítva 2002-től folyamatosan, alacsony mértékben, de növekszik. Míg 2002-ben 4,15% volt a kerületi adat a budapesti lakásállományhoz viszonyítva, addig 2006-ra már 4,18% ez az érték. Tehát 0,03%-al növekedett 4 év alatt.

Lakásállomány alakulása

Év	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.

Budapest	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	829259	834939	844469	856181	863330
/db/										
X.kerület	35014	34985	n.a.	54583	34472	34487	34556	34994	35702	36090
/db/										
X.ker Bp%-ban	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	4,15	4,13	4,14	4,16	4,18

Forrás: Önkormányzati adatok

A kerületszámok területi megközelítésű elemzése

Városrészek lehatárolása (Fővárosi Közgyűlés 1992. (VII. 15.) 552. számú határozata alapján)

1. Laposdűlő

Lehatárolás:

Kerepesi út (a Hungária körúttól) – a MÁV szolnoki vonala – Kőbányai út – Könyves Kálmán körút – Hungária körút (a Kerepesi útig)

2. Ligettelek

Lehatárolás:

Kerepesi út (a MÁV szolnoki vonalától) – Fehér út – Kőrösi Csoma út – Kőrösi Csoma Sándor sétány – a MÁV szolnoki vonala (a Kerepesi útig)

3. Felsőrákos

Lehatárolás:

Kerepesi út (a Fehér úttól) – Sárga rózsás utca – Pesti határút – Határhalom utca – Jászberényi út – Fehér út (a Kerepesi útig)

4. Népliget

Lehatárolás:

A MÁV hegyeshalmi vonala a (Kőbányai úttól) – Üllői út – Könyves Kálmán körút – Kőbányai út (a MÁV hegyeshalmi vonaláig)

5. Gyárdülő

Lehatárolás:

MÁV szolnoki vonala (a Mázsa tértől) – Száva utca – Üllői út – a MÁV hegyeshalmi vonala – Kőbányai út (a Mázsa térig)

6. Óhegy

Lehatárolás:

Maglódi út (a Jászberényi úttól) – Sibrik Miklós út – MÁV szolnoki vonala – Liget tér – Kőrösi Csoma Sándor sétány – Kőrösi Csoma út – Jászberényi út (a Maglódi útig)

7. Téglagyárdülő

Lehatárolás:

Jászberényi út (a Maglódi úttól) – Kozma utca – Sírkert utca – Maglódi út (a Jászberényi útig)

8. Kőbánya-Kertváros

Lehatárolás:

Jászberényi út (a Kozma utcától) – Vadszőlő utca – Eszterlanc utca – a temető északi fala – Tarkarét utca – Bogáncsvirág utca – Fátyolka utca – Meténg utca – Kozma utca (a Jászberényi útig)

9. Keresztúridülő

Lehatárolás:

Meténg utca (a Kozma utcától) – Fátyolka utca – Bogáncsvirág utca – Tarkarét utca – a temető északi fala és annak meghosszabbított vonala – Eszterlánc utca – Álmos utca – Maglódi út – Sírkert utca – Kozma utca (a Meténg utcáig)

10. Újhegy

Lehatárolás:

Maglódi út (a Sibrik Miklós úttól) – a X. és XVIII. kerület közigazgatási határa (Felsőcsatári út – Hangár utca – Gyula utca – Gyömrői út – XVIII. ker.) – a MÁV szolnoki vonala – Sibrik Miklós út (a Maglódi útig)

11. Kúttó

Lehatárolás:

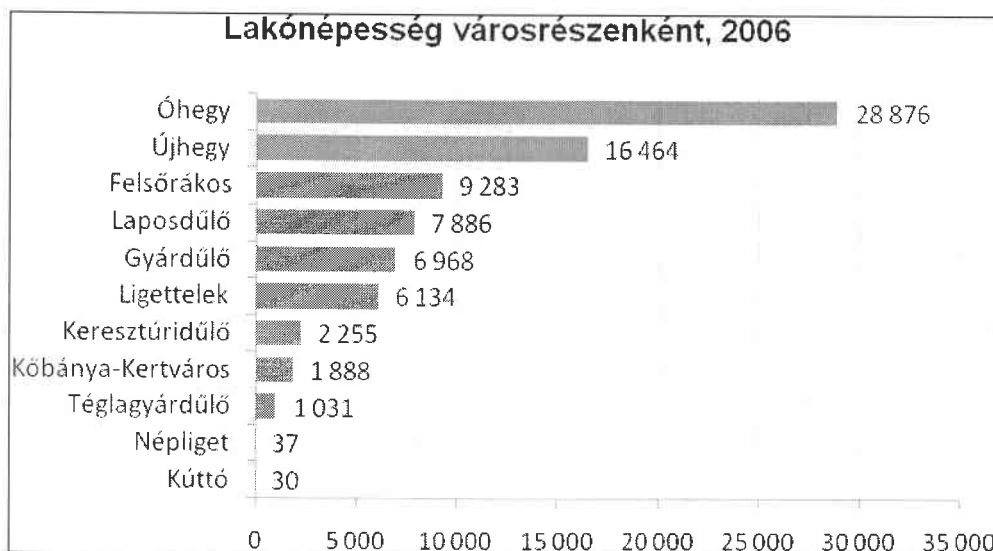
A MÁV szolnoki vonala (a Száva utcától) – a MÁV lajosmizsei vonala – a Ferihegyi repülőtérre vezető út – Üllői út – Száva utca (a MÁV szolnoki vonaláig)

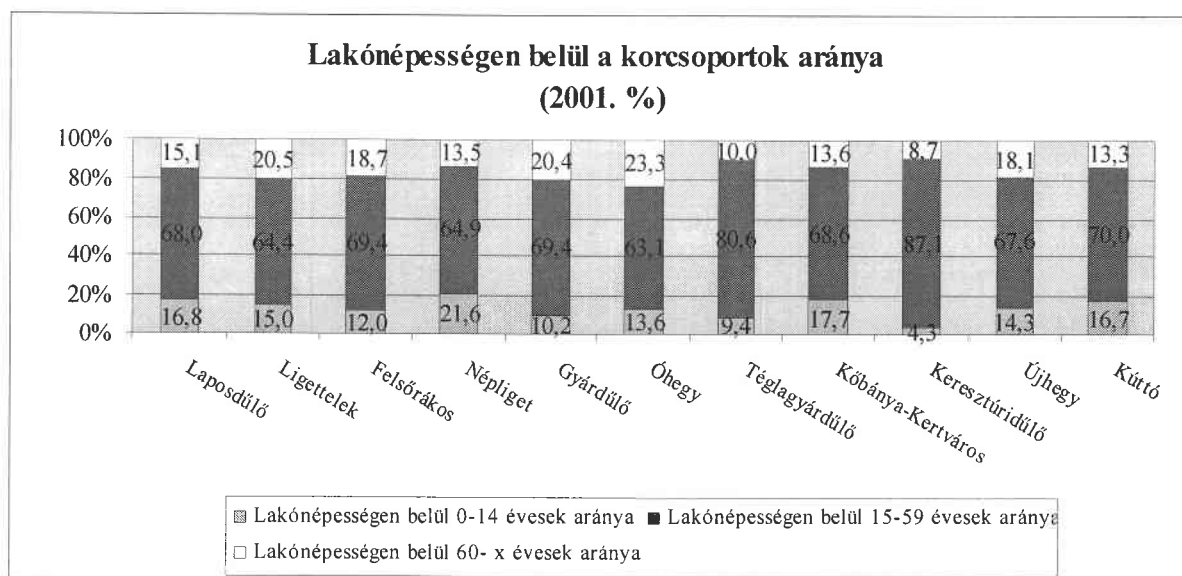
Társadalmi környezet:

A X. kerület **lakónépessége** 2001. és 2006. között jelentősen (-2.711 fő) csökkent 80.533 főről 77.822 főre. A városrészi adatok 2001-re vonatkoznak, így a megoszlás 2001-es

állapotot mutatja. A lakónépességet tekintve igen nagyok a szórások: 28.876 főtől a 30 főig. Az elemzésnél statisztikailag a rendkívül alacsony lakónépessége miatt nem értelmezhető a Népliget (37 fő), valamint a Kúttó (30 fő) városrész.

A X. kerületben a **lakónépesség városrészi megoszlása** igen szélsőséges. A legtöbb ember természetesen a legtöbb lakással rendelkező Óhegy városrészben lakik 28.876 fő, ez a teljes kerület lakosságának 36%-át teszi ki. A második legnagyobb lakónépességgel rendelkező Újhegy városrész a teljes lakónépesség 20%-át teszi ki.

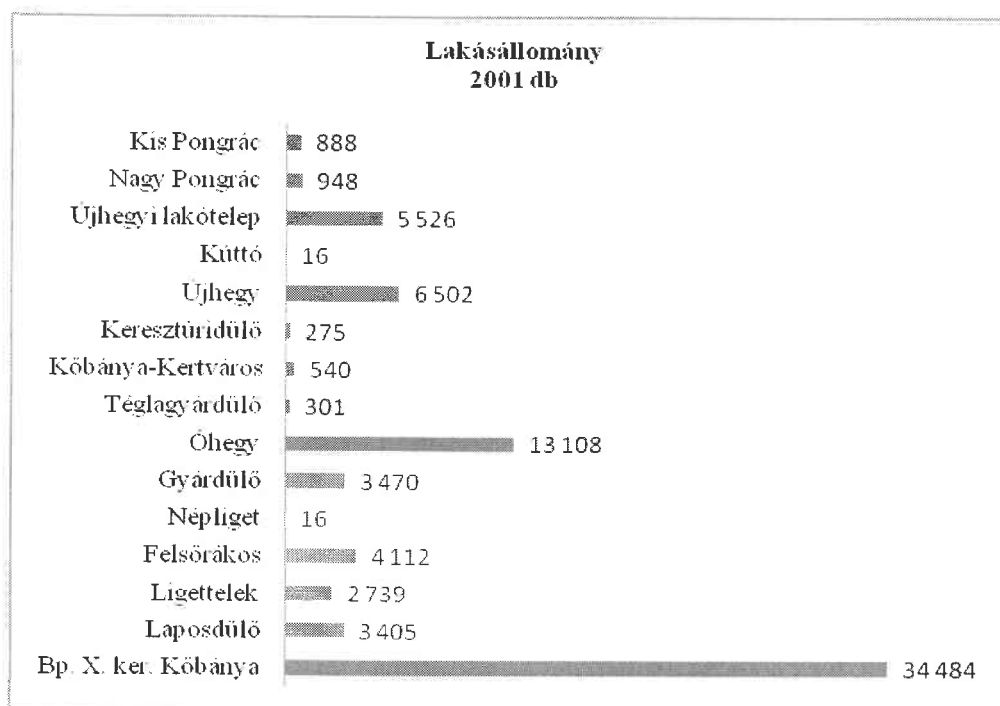
Forrás: 2001. évi népszámlálás

A X. kerületnél városrészenkénti lakónépességben belül a **korcsoportok arányának** vizsgálatakor is a Keresztúridűlőnél találhatók szélsőértékek mind a három korcsoportra vonatkozóan. Itt a legalacsonyabb a 0-14 évesek aránya, csak 4,3%. A 60 év felettek aránya

is igen alacsony 8,7%. Az egész kerületre vonatkozóan ezek a mutatók 14% és 20%. A kerületi átlagot a 60 év feletti aránya csak három városrészben lépi túl (Ligettelek 20,5%, Gyárdülő 20,4%, Óhegy 23,3%). A fiatalok aránya a Kőbánya-kertvárosban a legjobb 17,7%.

Lakókörnyezet:

Budapest X. kerületében, Kőbányán az összes **lakásállomány** 34.484 db, amely a következőképpen oszlik meg a városrészek között. A legtöbb lakás Óhegyen található, itt 13.108 db lakás van, amely a kerülethez viszonyítva 38,01%-ot tesz ki, ez a kerület a legtöbb lakással rendelkező városrésze. Laposdülő területén 3.405 db lakás található, ami 9,87%-ot tesz ki, Ligettelken 2.739 db lakás épült, amely a kerülethez képest 7,94%-ot jelent. Valamivel több, 4.112 db lakás van Felsőrákoson, amely már 11,92%-os arányt mutat, Népligetben nagyon kevés, 16 db lakás van, amely 0,046%-ot jelent kerületi szinten. Téglagyárdülőn 301 db, míg Kőbánya-Kertváros területén 540 db lakás található. Kiugróan magas még a lakásállomány mértéke Újhegyen, ahol 6.502 db lakás található, ez kerületi szinten 18,85%-ot jelent. Kúttón – Népligethez hasonlóan – 16 db lakás van, ami megint csak elenyésző kerületi szinten. Keresztürdülőn pedig 275 lakás épült, mely 0,79%-ot jelent a kerületi összesítésben.

Forrás: KSH

Városrész	Lakásállomány db	X. kerületi arány
Bp. X. ker. Kőbánya	34.484	100
Laposdűlő	3.405	9,87
Ligettelek	2.739	7,94
Felsőrákos	4.112	11,92
Népliget	16	0,046
Gyárdűlő	3.470	10,06
Óhegy	13.108	38,01
Téglagyárdűlő	301	0,87
Kőbánya – Kertváros	540	1,56
Keresztúridűlő	275	0,79
Újhegy	6.502	18,85
Kúttó	16	0,046

A továbbiakban a játszótér koncepcióhoz az IVS- ből kiemeltük azokat az elhatározásokat és javaslatokat, amelyek szükségessé teszik ennek a közösségi funkciónak a kialakítását illetve tovább fejlesztését.

Kőbánya társadalma a jövőben:

Kőbánya népessége a rendszerváltás után jelentősen csökkent, de a folyamat az utóbbi években megállt és a kerület népességszáma kismértékben növekszik. **A cél ennek a népességszámnak rövid távú a megtartása és a hosszú távú növelése.** A hely népesség megtartó erejét alapvetően képes **növelni** a minőségi lakásépítés folytatása, valamint a **szabadidős szolgáltatások magas szintű választékának a bővítése is.**

Kőbánya, mint lakóhely:

Kőbánya már ma is a lakóhelyek széles választékát nyújtja, amik közt a szigetszerű foltokban elhelyezkedő kertes, családi házas övezetekben lakók a népesség jelentős hányadát képviselik. A kerület „Stratégiai Program”-ja szerint a lakóterületeket „kertvárosias jelleggel” kell

fejleszteni. A ma épülő lakóparkok modelljét a jövőben azonban csak akkor lehet valóban kertvárosiasnak minősíteni, ha azok beépítési sűrűsége is csökkenthető, illetve **a biológiailag aktív felületek aránya növelhető**. A lakótelepek rehabilitációját folytatni kell, de a megújulás nem korlátozható az épületek műszaki felújítására: **ki kell terjednie a közterületek megújítására is**

Kőbánya, mint parkváros:

Kőbánya arculatának már a ma is, még inkább a jövőben is meghatározó vonása a gazdag zöldterületi fedettség. Kőbánya legnagyobb és legértékesebb parkja a **Népliget, ami átfogó rehabilitációra szorul**. A meglévő **Ó-hegyi parkot** az egyes zöldterületi elemeket összekötő fásított sétányok segítségével **összefüggő rendszerré kell fejleszteni**. A zöldterületi rendszernek szerves részévé kell tenni a Gergely u. – Sibrik u. által határolt, rehabilitáció alatt álló zöldterületet. A felszíni bányaterületek felhagyása illetve rekultivációja révén, különösen a Téglagyárdülő területén újabb parkterületek nyerhetők. Az **Újhegyi utcától délre** kialakuló sportterületek és élményfürdő tovább **gazdagíthatják a kerület zöldterületi ellátását**. A **Rákos patak völgyének átfogó, komplex rehabilitációja** jelentheti azonban Kőbánya egyik legígéretesebb projektjét, amelyik a szomszéd kerületekkel összefogva és a Podmaniczky terv, valamint a Közép-magyarországi Régió Stratégiai tervébe beillesztve a Főváros keleti szektora és az agglomeráció egyik rekreációs központjává válhat. A zöldterületi ellátás, illetve **a változatos sport- és szabadidő tevékenységek gazdag kínálata felértékelheti a kerületet**, melynek eredményeként Kőbánya valóban parkvárossá válhat. Ennek érdekében a kerület egészére kiterjedő, a fásított sétány- és kerékpárút hálózatot is magába foglaló, az egyes zöldterületi elemek szerepét, a köztük kialakuló funkciómegosztást és szinergikus hatásokat differenciáltan mérlegelő fejlesztési tervet kell készíteni.

Az utóbbi években tapasztalható kedvező demográfiai tendencia fenntartása, azon belül is a jobb módú, képzettebb, fiatalabb népesség Kőbányára vonzása a kerület átfogó stratégia céljainak egyik kiemelt eleme. E cél eléréséhez a tartósan vonzó környezet, ezen belül a közterületek megújítása, fejlesztése járul leginkább hozzá. A lakosság nagy részét foglalkoztatja a kerület közterületeinek és a játszótereinek állapota, fejlesztése, kialakítása. A közmeghallgatáson szerzett tapasztalatok alapján elmondható, hogy ez a fiatal, gyermekes családokon kívül az idősek komfort érzetének is fontos tényezője.

A játszótér, mint közösségformálás helyszíne, a játék szerepe a gyermekek személyiségfejlődésében:

A játék során szerzett tapasztalatok a gyermek **személyiségfejlődéséhez alapvetően hozzájárulnak**. A környezet adaptációja a kisgyermekek esetén, a játék során történik. A játék során a gyermekek **szociális tapasztalatokat gyűjtenek**, megtanulják cselekedeteik jelentőségének felmérését.

Több kutatás feltevésén alapul, hogy amit a gyermek egy általa kiválasztott, nem rákényszerített környezetben „cselekszik” az fontos és „természetes” számára, és **szorosan kötött az egyénfejlődés számára**. A játék olyan manipulatív, formálható térben történik, ahol a gyermekek saját maguknak létrehozott világot tudnak kialakítani, ahol a térnek és időnek elsődleges észlelő-megismerő intuíciója fejleszthető ki, a tevékenységek és mozgások sorrendje segítségével. Ez elvezet a gyermekek „biológiai emlékezetének” kifejlődéséhez és a gyermekek felismerik, hogy részei a természetnek, de egyéniségükkel mégis elválnak attól. A gyermekek lakáson kívüli környezetének minősége fontos, mivel a gyermek sok időt tölt ott.

A lakás és játszótér közelsége a rövid tartalmú gyakori látogatás lehetőségét nyújtja – olyan szintjét a spontaneitásnak, amely nagyobb távolság esetében lehetetlen lenne. Mivel a játszótér vonzása minden más közelben lévő helynél nagyobb, ez az első, ahol a barátokat megkeresni és eseményeket észlelni lehet. **Ezért funkcionál úgy, mint a körzet szociális és információs központja.**

A játékban a gyermek személyiségének minden eleme részt vesz, az egyes csoportokat nem lehet mereven elkülöníteni. A játék számára kialakított környezet célja, hogy a játék minden fajtája és formája számára lehetőséget nyújtva, **elősegítse a személyiség harmonikus kialakítását**. A környezet képes határt szabni az energiának vagy felszabadítani azt. Ha a környezet gazdagon felszerelt, akkor automatikusan elősegíti a gyermekek alkotó cselekvésének különböző áramlatait és gazdagságát - sőt a felnőttekét is, ha azok nem felejtették még el a gyermekkorukat. A tudatos játszótér tervezés szerepe az, hogy ezeknek a paramétereknek az alakítására olyan javaslatokat tegyen, hogy azok képessé tegyék az energiafolyamatot különböző formában és alakzatban megjeleníteni, ahogy az emberi fejlődés számtalan bonyolult útján megtörtént.

A kutatások bebizonyították, hogy ha a gyermekek részére nagyobb választékot és jobb megközelítési lehetőséget akarunk biztosítani, akkor a **játszóterek „hálózatát” kell kiépíteni** és nem egy-egy elszórt játékhelyet létesíteni.

A játszóterek tervezésénél alapvető szempontok a népességadatok, a lakosság korcsoport szerinti eloszlása, a helyszín megközelíthetősége, a közlekedés, a helyi adottságok és azok későbbi üzemeltetése, fenntarthatósága.

Játszótér fejlesztési, telepítési javaslatok:

A területi és népesség eloszlás alapján a városrészek összevonásával 4 területi egységet képezve **4 kiemelt játszótér kialakítását tartjuk** indokoltnak (ld. 1. sz. melléklet térképe).

„A” terület: Népliget, Lapos-dűlő, Gyárdűlő, Kúttó **14921 fő ***

Terület összesen: 574 ha

„B” terület: Ó-hegy, Ligettelek, **35010fő ***

Terület összesen: 995 ha

„C” terület: Újhegy, Téglagyári-dűlő, Keresztúri-dűlő, Kőbánya-Kertváros **21638fő***

Terület összesen: 811 ha

„D” terület: Felsőrákos **9283fő***

Terület összesen: 853 ha

* 2001-es Népszámlálási adat

A kiemelt játszóterek az előbbieket alapján a Népligetben (a Fővárosi Önkormányzat beruházásában), az Ó-hegy parkban, a Sportligetben és Felsőrákos városrész területén, a Rákos patak partján kerülnek kialakításra mind a helyi adottságok, mind a közlekedés és a bicikliút hálózat figyelembe vételével. A legnagyobb népesség számú városrészben a „B” jelzésű területen (Óhegy, Ligettelek) további két kiemelt játszótér kialakítását javasoljuk a távlatban az S1, illetve a volt Gergely bánya területére.

Az előbb felsorolt hat kiemelt helyszín kiválasztása azon irányelv alapján történt, mely szerint a legidősebb korosztály – akik számára akár gyalog, akár különböző közlekedési eszközzel, önállóan elérhető - számára lakásának 1000 m-es körzetében rekreációs és szabadidő eltöltésére alkalmas teret kell biztosítani.

A kiemelt játszóterek, olyan jól felszerelt, mindennemű szociális létesítménnyel ellátott részben zárt és őrzött játszóterek, ahol a gyermekek és kísérőik a szabadidejük optimális eltöltése mellett a minimális szociális szükségleteiket is el tudják végezni és ott aktívan tartózkodhatnak akár hosszú órákon keresztül. Ez a jól felszereltség jelenti a játszótéri eszközök sokféleségét, mind funkcióját, mind kreativitás, és mozgásfejlesztő értékét tekintve, mind pedig azok maximális kihasználhatóságát korcsoportos elosztás mellett. Ehhez szükséges egy minimális terület nagyság, ahol a különböző korcsoportoknak kialakíthatók a különböző (gördeszka-, biciklipálya, mászófal stb.) terek, melyek elkülönülten, de mégis szoros funkcionális egységet alkotva a gyermekek fejlődési és tanulási folyamatait elősegítik. A játszótéri eszközök megválasztásának ezek alapján tudatosan olyannak kell lenni, hogy azokat egy időben minél több gyermek a korábban felsorolt kedvező hatások mellett használhassa.

Nem szabad arról sem megfeledkezni, hogy ezek a nagy játszóterek társadalmi mozgásteret is képviselnek, ahol biztosítani kell az azonos érdeklődésű emberek találkozási lehetőségét, ami nemcsak a gyermekek különböző korcsoportjai, hanem a szülők, nagyszülők lehetőségeit is magában foglalja. (sakk-, ping-pong, kártyaasztalok, különböző sportpályák stb.)

Fontosnak tartjuk azt is, hogy ezeket a lakosság „szolgálatára” kialakított tereket, melyeket már a tervezés fázisában is egyéni arculattal és kerületünkre jellemző hangulatbefolyásoló tényezőkkel kívánunk felruházni – úgy alakítsuk ki, hogy ez pozitívan befolyásolja a lakosság kerületünkhöz való érzelmi kötődését.

Javasoljuk, hogy kerüljön meghirdetésre a kerületben a „Fogadj örökbe egy játszóteret” mozgalom, amelynek segítségével az Önkormányzat saját szűkös erőforrásainak kiegészítésével megvalósíthatja a koncepcióban megfogalmazott programját. Ez a mozgalom a legszélesebben értelmezett lakossági csoportok, oktatási intézmények, civil szervezetek, a kerületben beruházni szándékozók, illetve az itt lévő vállalatok szerepvállalásával és tenni akarásával hatékony segítséget nyújthatna a kőbányai közterületek, játszóterületek megújításához. A közreműködésük magában foglalhatja a közterület fejlesztés és fenntartás

minden elemét erőforrásaik függvényében, ez járhat akár anyagi hozzájárulással, akár karbantartással, akár felügyelettel.

Fentiek részletes kidolgozása az egyeztetések során beérkezett vélemények, javaslatok alapján történhet meg.

A városokban a zöldfelületek, parkok képviselik a megfelelő komfortérzetet és rekreációs hatásaik révén a pihenést biztosítják a lakosság részére. A játszóterek zömében a zöldfelületbe illeszkedve, azok aktív részét képezve helyezkednek el a városokban, így Önkormányzatunk területén is. A két „létesítmény” kedvező hatásai összeadódnak és pozitív hatásuk többszörösen érvényesül. Ezért fontos hogy a konkrét eszközök, építmények kialakítása mellett a zöldfelület megtartására, illetve azok felújítására is nagy figyelmet fordítsunk már a tervezés fázisában.

Elengedhetetlen a szociális létesítmény/ek/ megléte mellett ezeken a helyeken a megfelelő szintű **közvilágítás** kiépítése és a **vagyonvédelem** megoldása.

A kiemelt játszótereket elegendő közlekedési eszközzel elérhetővé tenni. A családok, baráti társaságok, különböző csoportok külön, akár hétfélig programja is lehet ezek látogatása.

Az előbbieken leírt szempontok és tényezők optimálisan beilleszthetők az Ó-hegy park zöldfelületi rendszerébe, ahol a meglévő terek, a Dér u. menti játszótér, a Lóhere és Kaland játszótér és a Kresz játszótér, valamint a még funkció nélküli terek, leromlott állapotú sportpályák, a helyi egyéb adottságok lehetővé teszik egy színvonalas szabadidő park kialakítását.

A kiemelt játszóterek mellett a lakosság igénye és az elmúlt évek tapasztalatai alapján szükséges **nagyobb, illetve közepes** (továbbiakban egy kategóriaként kezeljük) és **pontszerűen elhelyezett játszóterek** és játszóhelyek kialakítása, illetve üzemeltetése is.

A közepes és pontszerűen elhelyezett lakótelepi zöldfelületek, így az azokon elhelyezett játszóterek a leginkább igénybe vett területek, a lakosság minden korosztálya szinte naponta használja. Olyan funkciókat kell kielégítenie, amelyeket más zöldfelületek nem tölthetnek be, hiszen a néhány perces szabad idő eltöltése csak ezeken a területeken valósulhat meg és azok elérése akár pár perc gyaloglással is lehetséges. Megtartásuk a korábbi érvek miatt

feltétlenül szükséges. Fenntartásuk és üzemeltetésük összességében mindig is költségesebb, hiszen igénybevételek intenzívebb és az egy főre jutó fajlagos felület igen kicsi.

A közepes és kisebb játszóterek - melyek kialakítása szintén tervszerű - bekerítését azt teszi szükségessé, hogy a gyermekeket megvédjük az utakra való kifutás veszélye valamint a kóbor és sétáltatott kutyák okozta fertőzésektől. A minimális felszereltséget ebben az esetben a kellő számú és különböző funkciójú játszótéri eszköz, az ivóvízvételi lehetőség kialakítása, a használat mértékétől függően meghatározott számú parki berendezési tárgyak jelentik.

Ezeknél a játszótereknél a területek nagysága, helyi adottságok nem mindig teszik lehetővé a korcsoportok szerinti elkülönítést. Az ebbe a csoportba sorolható játszótereknél (pl.: Rottenbiller kert játszótère, Bihari- Balkán játszótér, Bársonyvirág játszótér stb.) a meglévő terek áttervezésével, a régi beton és aszfaltfelületek, használhatatlan dühöngők megszüntetésével, illetve azok más funkcióval való megtöltésével - párhuzamosan a zöldfelületek felújításával - olyan optimális körülmények érhetőek el, mely kielégítik a lakosság minden korosztályának az igényét.

Játszóterek bontása:

Az egy-egy játszótéri eszközzel rendelkező játszóhelyek közül van olyan, amelyet a lakosság összetételének változása (elidősödés) miatt már nem használ és a látogatottság nem indokolja annak külön fenntartását. Ezek megszüntetése a játszótéri eszközök áthelyezésével és a terület zöldfelületként történő helyreállításával, **pihenő park kialakításával** viszonylag alacsonyabb költségen, külön tervezettség nélkül megvalósítható.

Jelen helyzet szerint 16 játszóhelyet (ld. 2. sz. melléklet) lehet megszüntetni eszköz átcsoportosítással, áthelyezéssel és zöldfelület felújítással anélkül, hogy az a lakosságot jelentősebben érintené.

A fejlesztések, építések, eszközök kihelyezését, azokhoz a szükséges terv és egyéb dokumentációk elkészítését a költségvetés sarokszámait ismerve, ütemterv szerint éves bontásban kell tervezni.

Az ütemezésnél ügyelni kell arra, hogy a pihenő park kialakítással egy időben a közvetlen környezetben elhelyezkedő, megmaradó játszótér fejlesztése is megtörténjen - a lakóközösségek kiszolgálására, közmegelegedésre - .

A kőbányai játszóterek száma városrészek szerinti bontásban:

Lapos-dűlő	3db
Ligettelek	2db
Felsőrákos	9db
Népliget	0db
Gyárdűlő	4db
Ó-hegy	22db
Téglagyári-dűlő	1db
Kőbánya-Kertváros	2db
Keresztúri-dűlő	0db
Újhely	12db
Kúttó	0db
Összesen:	55db

A kerületben jelenleg meglévő játszóterek száma 55db, melyek az érvényben lévő 78/2003. (XI.27.) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságosságáról és az MSZ EN szabványok előírásainak megfelelően lettek átalakítva, felújítva, kialakítva. A játszótéri eszközök karbantartását a Kőbányai Önkormányzat, mint tulajdonos, és mint üzemben tartó a fenti előírásoknak megfelelően végezteti.

Lakótelepeinken az elmúlt év(tized)ekben "túl" sok gyermek játszóhelyet alakítottunk ki, szolgálni kívánván azt a kényelmi szempontot, hogy szinte minden második ház mellett legyen. Ez a nagy mennyiségű játszótér a tapasztalatok szerint kihasználatlan, ugyanakkor élömunka igénye miatt fenntarthatatlan.

A játszóterek elhelyezkedését városrészenként az eszközök darabszámának, az elhelyezett játszótéri eszközök ajánlott korcsoportjának feltüntetésével, valamint a jelen állapot rövid leírásával és rövid javaslatokkal táblázatos formában foglaltuk össze (ld. 2. sz. melléklet).

A meglévő játszótereinken általánosan elmondható, hogy kevés a játszótéri eszköz és nem korcsoport szerinti elkülönítésben kerültek kihelyezésre. A megmaradó terek alapvető

eszközökkel történő bővítése (játsszótéri eszköz, ivókút, parki berendezési tárgyak) indokolt, a környezet (zöldfelületek, burkolatok) felújításra szorulnak. A játsszótereken lévő eszközök állagának megóvása egyre nehezebben oldható meg a rongálások, a nem rendeltetésszerű és intenzív használat miatt. Az eszközök élettartama gyakran nem tart ki a garanciális idő lejáratáig sem.

Szinte minden helyszínen van hintaállvány (bölcső és lapos ülőkével ellátva) kihelyezve, melyeket a 0-6 és a 6-12 éves korosztály is használhat; rugós játék, melyeket a 0-3 éves korosztály használ elsődlegesen, illetve csúszdás kombinált eszközök, melyek ajánlott korosztálya szintén vegyes. Általánosan elmondható az is, hogy a 12 éves kornál idősebb, serdülő korosztály számára nincsenek meg a mozgásszükségleteiknek megfelelő lehetőségek, nincs gördeszka, illetve biciklipálya stb. Ezen korcsoport igényeinek kielégítésére alkalmasak azok a terek, melyeket részben megszüntetésre, részben más funkcióval történő megtöltésével átalakításra javasolunk.

A Kőbányán lévő lakótelepek építésével egy időben kerültek kialakításra a játsszóterek közvetlen környezetében a „dühöngők”, melyek az évek folyamán mind az aszfalt burkolatuk, mind pedig a határoló kerítésrendszerük tekintetében elöregedtek, balesetveszélyessé váltak, felújításra szorulnak. Javításuk sok esetben nem kifizetődő, illetve nagyon költséges.

A játsszóterek felújítására vonatkozó koncepció részeként kell kezelni a dühöngők sorsát, hiszen az új sportpályák kialakításával válthatók ki a meglévő és még használt pályák funkciói.

A már használhatatlan és gazdaságosan nem felújítható dühöngők elbontásával az egyes lakótelepi zöldfelületek biológiailag aktív felületei is növelhetők azáltal, hogy a szilárd burkolatok helyét a növények váltják fel. Ugyanakkor a lakóházaktól kissé távolabb eső burkolt felületek megtartásával, kisebb mértékű átalakításával a serdülő korosztály igényei is kielégíthetőek viszonylag kisebb anyagi ráfordításokkal.

A lakosság korösszetételének változása is azt vetíti előre, hogy inkább van igény a betonházak között a rekreációt jelentő zöldre, mint egy újabb zajforrásra.

Jelen játsszóter-koncepcióba szervesen beilleszthető az a beruházási és fejlesztési tevékenység, melyet Önkormányzatunk az elmúlt két évben végzett. Ezen felújítások keretén belül új játsszótéri eszközök, ivó kutak, parki berendezési tárgyak kerültek kihelyezésre a sokak által

használt tereken. Emellett elkezdődött egy olyan átszervezés is, mely a korcsoportos játszóterek kialakítását célozza meg.

A játszótér fejlesztési koncepció kidolgozásának célja az volt, hogy az egyes irányelveket, lehetőségeket, meglévő állapotokat felmérve és az elképzeléseket összefoglalva társadalmi vitára bocsássuk. Az egyes lakóközösségek igényeit, különböző érdekképviselői szervek álláspontját összegezve éves lebontásban tervszerűen és ütemezetten alakíthatók ki a játszóterek.

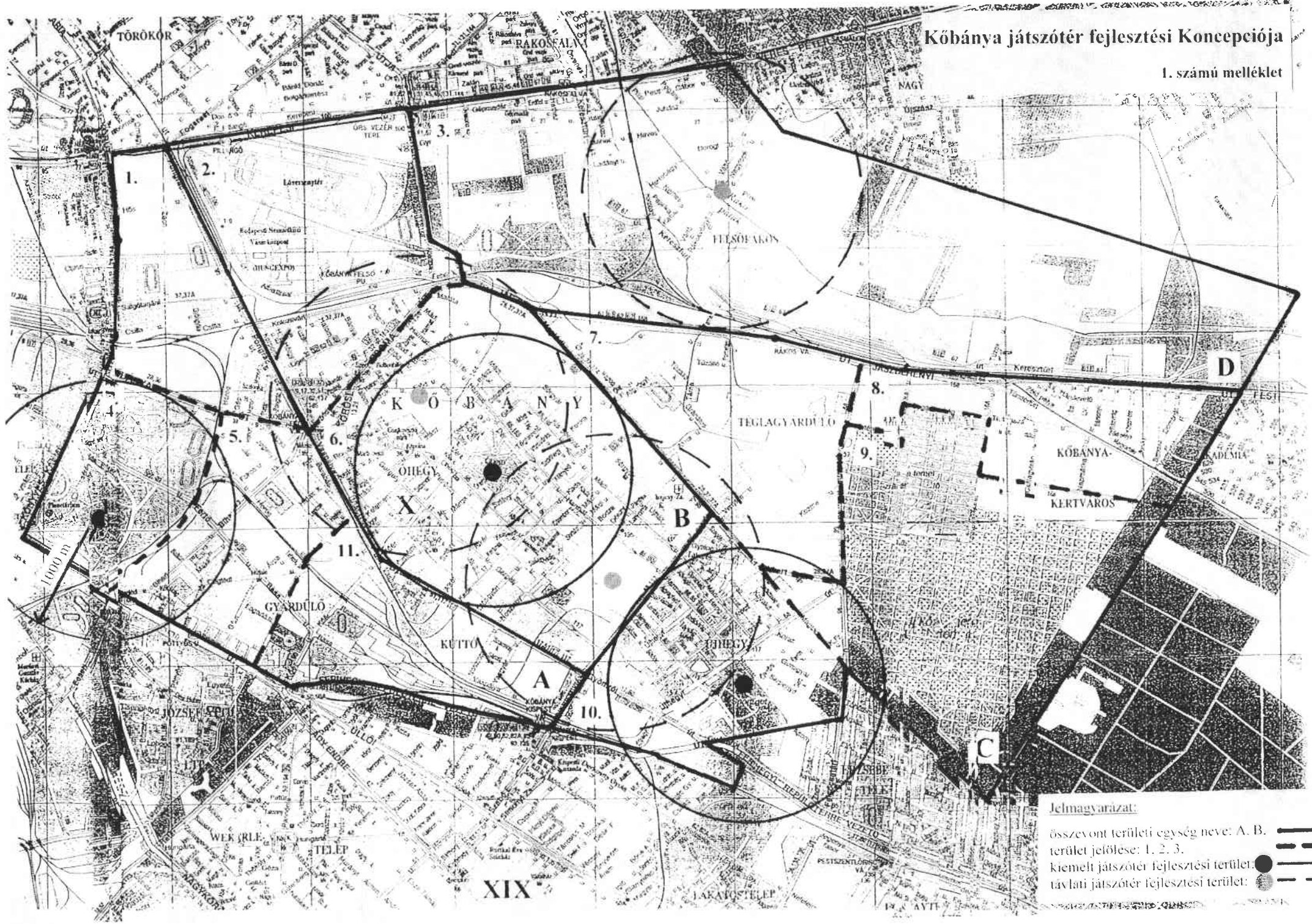
A játszótéri koncepció véglegesítésével párhuzamosan, arra alapozottan intézkedési tervet és pénzügyi ütemezést és a kataszteri nyilvántartást készítjük el. Az előkészítéshez a pénzügyi lehetőségekhez mérten már a jövő évi költségvetésben szerepeltetnénk a tervezői költségeket és azon munkák költségeit amelyek a végleges állapotok kialakítását célozzák.

Összefoglalva elmondható, hogy a kerületnek nemcsak „népesség megtartó képességre, hanem képességmegtartó népességre” is szüksége van, amely képesség megtartás kialakításának az egyik lehetséges helyszíne szerintünk a jól felszerelt, minden korosztály igényeit kiszolgáló, közösségi élet szintterét adó játszó és rekreációs terek lehetnek.

A kerület fejlettségét nem pusztán gazdasági és infrastrukturális mutatókkal lehet mérni, hanem a lakosai közti kapcsolatrendszerrel is, ezért fontos, hogy a korszerű, a korigényei szerint kiépített játszótereken lehetőség legyen a legszélesebben értelmezett lakossági korcsoportok számára ennek a kapcsolatrendszernek az erősítésére.

Kőbánya játszótér fejlesztési koncepciója

I. számú melléklet

Jelmagyarázat:
összevont területi egység neve: A, B. ———
terület jelölése: 1, 2, 3. ———
kiemelt játszótér fejlesztési terület: ●
távlati játszótér fejlesztési terület: ○

A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat gondozásában lévő játszóterek elhelyezkedése városrészenként

Helyszínek városrészenként		Eszközök száma (db)	Korosztály	Megjegyzés
LAPOSDÚLÓ				
25	Pongrácz u. 9. (Szakiskola előtt)	5	0-12	több eszköz kihelyezése javasolt kicsik részére, eszközöknek hely van, ütéscsillapító nem szükséges
26	Vaskő utca (Kőbányai u. 38. Iskola mögött)	5	0-12	áttervezés, a kis részt teljesen tönkretették, kérdéses a felújítás
34	Máv lakótelep	4	0-12	rongálás, használat!!!! NEM A MI TERÜLETÜNK de mi tartjuk fenn
LIGETTELEK				
1	Vásárló u.	12	0-12	Az idei évben helyeztünk ki egy csúszdát és egy ivókutat, még eszközökkel kellene bővíteni, sokan használják, igény van a játszótérre, a közelben csak az Ónodi játszótér van
51	Ónodi u.- Liget u.	7	0-12	felújítva, bekerítve, ivókút is van
FELSŐRÁKOS				
14	Gépmadár u. 12-16. Faforgácsos	7	0-12	kiemelt ágyás elbontásával(régi fahely) még bővíthető egy-két eszköz kihelyezhető
16	Gépmadár u. 9-13.ovinál	6	0-3	eszközök át lettek helyezve, be lett kerítve, egy kaput kell még nyitni az ovi oldalához, hogy a babakocsit be lehessen tolni
50	Gépmadár 10-20. mögött	7		eszközt helyeztünk ki, bekerítve
15	Gyakorló u. 3-5.	8	0-12	idén helyeztünk ki eszközöket, a játszótér bekerítését évek-óta kéri a lakók
13	Gyakorló. u. 4. mögött (ÁRKÁD)	6	0-12	felújítandó
38	Gyakorló u. 7-9.	1	0-12	hintát át kellene helyezni, megszüntetése javasolt
39	Gyakorló u. 11-13.	1	0-12	a hintát át kellene helyezni, nem javasoljuk a felújítást, a dühöngőt fel kellene újítani, megszüntetése javasolt
17	Gyakorló u. 15-17.	5	0-12	hinta csúszda rugósok,bokrokat ki kellene irtani és ha már valamelyiket a 7-9,11,15-17 közül meg kell az igények alapján tartani javaslatunk szerint itt javasoljuk, a zöldfelületet mindenképen fel kell újítani
55	Pilisi u. -Rákospatak játszótér	6	0-12	most épült, bekerítve, ivókút is van még bővítendő

A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat gondozásában lévő játszóterek elhelyezkedése városrészenként

Helyszínek városrészenként		Eszközök száma (db)	Korosztály	Megjegyzés
NÉPLIGET				FŐVÁROS
GYÁRDULÓ				
36	Bihari-Balkán lakótelep	14	0-12	egy-két eszköz kihelyezése javasolt, a régi nagy homokozónál röpplabda pálya kialakítása merült fel, mint hasznosítás
46	Somfa köz 13-15.	2	0-12	Megszüntetésre javasoljuk, Biharira az eszközt áttelepíteni szükséges
35	Szárnyas utca 2-4.	8	0-12	új eszközöket és ivókutat helyeztünk ki, bekerítendő? Sokan használják
33	Fokos utcai játszótér	1	0-12	????
ÓHEGY				
27	Rottenbiller kert	7	0-12	bővítés és áttervezés javasolt
40	Halom köz 5-7.	1	0-6	főleg öregek laknak, de az oviból kijövők, szívesen játszanának, de ha a Rottenbillerben a játszótér kibővítjük, meg lehet szüntetni
48	Veszprémi u. - Kőrösi u. 11.	2	0-6	megszüntetését, eszközt áthelyezését javasoljuk
18	Mádi u. 3a-3c.	3	0-6	lakók felújítást szeretnének, mert csak az Ónodibam és a Rottenbillerben van játszótér, a dühögőt sok lakó szeretné megszüntetni, eszközöket oda is lehetne berakni és akkor kerítést sem kell külön kiépíteni
41	Harmat köz 8/b.	1	0-6	
20	Kápolna utca 21. (Cserkesz u.)	7	0-12	egy-egy játszótéri eszköz kihelyezése javasolt-vízvételi lehetőséggel
22	Mádi-Ihász u.	8	0-12	felújítandó, új eszközök kihelyezése az elvadult cserjék és szabad területre
7	Óhegy park (Dér u.)	11	0-12	Bővíteni kellene, egy-egy eszközt kellene még kihelyezni, ivókutat is sokan használják
45	Óhegy park (Lóhere jt.)	1		kérdéses, a helyszíni bejárásokon arról volt szó, hogy egy-két hintát még ki kellene helyezni, de szó volt görkorcsolyapálya és biciklipálya kialakításáról, alatta az Óhegy parkban a lőpavilon régi épülete melletti helyen

A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat gondozásában lévő játszóterek elhelyezkedése városrészenként

Helyszínek városrészenként		Eszközök száma (db)	Korosztály	Megjegyzés
8	Óhegy park (Kaland játszótér)	6	0-12	teljesen meg kellene szüntetni, csak kábszeresek mennek oda és rongálás van, már az eszközöket sem javítottuk meg, mert nem éri meg, a még használható játszótéri eszközöket át kellene helyezni vagy a Dér utcai vagy a "lóhere" játszótérhez
11	Kada - Harmat u. (Kéknyelű u. 10.)	11	0-6(12)	idén helyeztünk ki egy két játszótéri eszközt, ivókutat, kerítést, főleg a kicsik játszótére, még eszközökkel bővíthető
52	Kéknyelű u. 14.	6	(0)6-12	idén helyeztünk ki egy két játszótéri eszközt, ivókutat, kerítést, főleg a nagyobbak játszótére
56	Szlávy u. 81.	1		Megszüntethető ha az Óhegy parkban a kiemelt játszótér megépül, de addig is közel van a Dér utcai játszótérhez, a lakók kérték, hogy maradjon, ezért lett felújítva
42	Harmat utca 75/b.	1		Megszüntethető ha az Óhegy parkban a kiemelt játszótér megépül, de addig is közel van a Dér utcai játszótérhez, a lakók kérték, hogy maradjon, ezért lett felújítva
44	Mádi u.123-125.	6	0-6	már nem bővíthető csak 1-1 rugóssal, bekerítve, ivókút is van
53	Száraz-Kada utca Medveszőlő	7	0-12	bővítésre javasoljuk áttervezéssel, dühöngő javítással együtt (egy eszközt már elloptak)
49	Csombor u. 9.	1		későbbiekben megszüntetésre javasoljuk, csak a macskák mennek a homokozóba egy hinta van, közelben a Medveszőlő játszótér van
43	Lavotta u. 10-12.*	1		egy-egy eszközt kellene kihelyezni, a Harmat 152-től az eszközöket át lehetne ide helyezni
12	Lavotta u. 11.*	8	0-12	eszközök kihelyezésével még gazdagítani lehetne a játzólehetőségeket, a Harmat 152-től az eszközöket át lehetne ide helyezni

**A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat gondozásában lévő játszóterek
elhelyezkedése városrészenként**

Helyszínek városrészenként		Eszközök száma (db)	Korosztály	Megjegyzés
19	Harmat u. 150-162.	8	0-6	Az elszórtan lévő játszóeszközök áthelyezése javasolt a Lavotta utcai két bekerített részre, gyalogosan is megközelíthető
30	Gutor tér	1		Megszüntetésre javasolt
32	Mongol-Kirgiz u.	3		nem bővítendő, nincs hely
TÉGLAGYÁRDÚLÓ				
4	Maglódi u.	3		Nem javasoljuk a felújítását. Állandóan csak rongálás van. Nem játszótérként használják, az iskolások gyülekezőhelye, pihenőként kéne lehetőséget biztosítani a diákoknak.
KŐBÁNYA KERTVÁROS				
28	Bojtocska u. Városszéli telep	6	0-6	kicsiknek egy -két eszközt még ki lehet helyezni, a nem bekerített szabad területen biciklidomb terepplasztika van a tervekben (Bársonyvirágban a dombot meg kellene szüntetni helyhiány miatt), idén bekerítettük
54	Bársonyvirág utca	6	0-12	tervezés alatt, az iskola miatt is korcsoportos játszótér kialakítása javasolt, csak a Bojtocska játszótér van a környéken
KERESZTÚRI DÚLÓ				
ÚJHEGY				
21	Gyalog-Fagyal-Szegély utca. (Sibrik M. utca.)	9	0-12	felújítandó, régi korhadtt rönkös, kevés a játék - a szemközti kisbolt szemete állandóan iderakják ki és az italozók tönkreteszik a játszóteret, dühöngőt is fel kellene újítani, a túloldalon a nagyok játszótere van
23	Zsombék u. 42.	5	0-12	ha a Fagyal játszóteret felújítjuk ez hosszútávon nem javasoljuk felújítani
9	Dombtető u.	5	0-12	folyamatosan rongálják, felújítás kellene, a játszótéren lévő rönksor elkorhadtt
6	Újhegyi sétány (Hang u.2.)	6	0-6	felújításra szorul, a csúszdát ki kellene cserélni, eszközkihelyezés, sétánnyal átépítésre kerül?
37	Agyagfejtő u. 2-4. (Szövőszék oldal)	3		A 37,47,5 játszóhelyekből összecsoportosítással egy zöldfelületi részen javasoljuk a játszótérmegtartását

**A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat gondozásában lévő játszóterek
elhelyezkedése városrészenként**

Helyszínek városrészenként		Eszközök száma (db)	Korosztály	Megjegyzés
47	Szövöszék u. 4-6.*	3		A 37,47,5 játszóhelyekből összcsoportosítással egy zöldfelületi részén javasoljuk a játszótérmegtartását
5	Újhegyi ltp. (Lenfonó-Szövöszék)*	6	0-6	sokan használják, egy-két eszköz kihelyezése javasolt-kicsiknek, A 37,47,5 játszóhelyekből összcsoportosítással egy zöldfelületi részén javasoljuk a játszótérmegtartását
3	Gőzmozdony u. 2-4.	8	0-12	Kerítést kellene kicserélni- állandó a rongálás - idén egy hintát helyeztünk ki, több eszköz kihelyezését csak a terület kibővítésével lehetne kihelyezni, de ha a Tavasnál megépül a Máltai játszótér akkor ezt nem javasoljuk.
29	Tavas u. 4.	3	0-6	Újhegy projekt-Máltai játszótér?, a meglévő megszüntetendő
24	Pára u.8. (Bányató-Tavas u. mellett)	6	0-12	felújítandó, egy- egy eszköz kihelyezése javasolt
2	Szőlővirág u.	6	0-12	Az idei évben helyeztünk ki ivókutát, még eszközökkel kellene bővíteni, a ping-pong asztalokat és az U- elemeket, a betont elbontani sokan használják, igény van a játszótérre
31	Sportliget Harmat u. oldal	23	0-12	egy hintát és ivókutát helyeztünk ki, sokan használják
KÜTTŐ				
10	Száva park	4		az eszközöket át kell helyezni, mert a terület a Magyar Állam tulajdona